

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

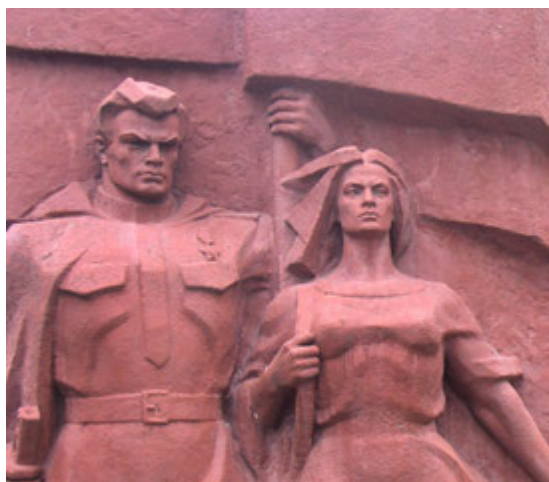
КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

29 жовтня 2009 року

№32(2886)

ПОДВИГ НЕЗГАСНИЙ

До 65-ї річниці визволення України від фашистських загарбників

28 жовтня 1944 року завершилось визволення України від фашистських загарбників. Сталося це у Закарпатті, де під натиском військ 4-го Українського фронту останній підрозділ гітлерівського вермахту залишив нашу землю. Битва за визволення України тривала з грудня 1942 року.

Вогняний вал, що двічі прокотився нашою Вітчизною, звірства нелюдського окупаційного режиму – а все це

товій війні.

163 студенти, викладачі і працівники КПІ заплатили життям за травневу Перемогу 1945-го.

За свідченнями ветеранів, понад 700 фронтовиків навчалися, працювали, зростали у повоєнні роки в КПІ.

За архівами громадської організації «Ветеран КПІ» та Державного політехнічного музею, встановлено дані на 423 ветерани-фронтовики, серед них

тривало понад 40 місяців – залишили по собі спалену землю. Лежали в руїнах 714 міст, понад 28 тисяч сіл, десятки тисяч підприємств та господарств. Загальне число людських втрат України – до 10 мільйонів, це кожний п'ятий-шостий із загинув у Другій сві-

– 241 офіцерського складу; 169 солдатів, сержантів; 13 службовців.

Кожна десята – жінка-фронтовичка.

За видами та родами військ співвідношення було таке: піхотинці – 28%, танкісти – 6%, артилеристи – 24%, авіатори – 12%, моряки – 4%, зв'язківці – 10%, автомобілісти – 5%, медичні працівники – 6%, інші – 5%.

Переважає більшість фронтовиків (68%) брали участь у боях за звільнення України. 16 героїв штурмували лігвище фашизму – Берлін.

Кожен другий мав поранення, з них 60% – тяжкі.

Серед фронтовиків – Герої Радянського Союзу Г.І.Голиков та М.З.Щербаченко. 63% фронтовиків – орденоносці.

На професорсько-викладацьких посадах працювало майже 55% фронтовиків. Серед них захистили докторські дисертації і здобули вчені

звання професорів майже 40 фронтовиків.

Нині в університеті продовжують працювати 37 фронтовиків та 68 ветеранів – трудивників тилу. Сумлінною працею відзначаються В.І.Білокопитов, О.В.Білоцький, Г.П.Демиденко, А.І.Мединцев, М.П.Панченко, К.Г.Самофалов, М.В.Трихліб та багато інших ветеранів.

Дорогі ветерани! Шановні політехніки! У цей пам'ятний для нашого народу день прийміть найкращі побажання здоров'я та наснаги, родинного затишку та добробуту, великого земного щастя на довгі літа! Нехай ваші родини ніколи не спіткає жодне тяжке випробування. Живіть на щастя вашим дітям, онукам та нащадкам!

З глибокою повагою та шаном, голова громадської організації «Ветеран КПІ» Ю.Нестеренко

Співпраця з компанією NetCracker

З 1993 року міжнародна компанія NetCracker Technology успішно розробляє та впроваджує системи операційної підтримки (OSS) для постачальників послуг зв'язку, корпорацій і урядових організацій. Компанія є провідним провайдером комплексних рішень, які дозволяють операторам зв'язку забезпечувати швидке надання послуг і здійснювати ефективне управління своїми багатифункціональними та об'ємними сервісами. Сьогодні OSS-рішення NetCracker використовуються провідними операторами зв'язку в усьому світі. Центральний офіс NetCracker Technology розташований у Бостоні (США).

Понад 8 років компанія веде професійну підготовку студентів у навчальних центрах, що створені в провідних ВНЗ світу.

У 2007 році за сприяння компанії NetCracker при ФІОТ НТУУ «КПІ» був створений «Навчально-науковий центр технологій управління системами та мережами передачі даних» (ННЦ). В ННЦ читаються цикли лекцій і проводяться практикуми з розробки інформаційних систем, орієнтованих на телекомунікаційний ринок. Після завершення навчального року слухачі ННЦ мають можливість стажування в київському офісі компанії NetCracker з

продовженням поглибленого вивчення інформаційних та телекомунікаційних технологій та перспективою подальшого працевлаштування. Для студентів КПІ навчання безкоштовне, відбір за вступною співбесідою. Набутий досвід роботи факультетського ННЦ було вирішено трансформувати у створення загальноуніверситетського ННЦ NetCracker.

З цією метою 16 жовтня наш університет відвідали віце-президент з інжинірингу NetCracker Technology В.М.Седунов і представники українського відділення компанії: директор ТОВ «НЕТКРЕКЕР» (Україна) В.В.Терент'єв і технічний директор В.А.Чубанов. Під час зустрічі з керівництвом НТУУ «КПІ», в якій брали участь ректор НТУУ «КПІ» М.З.Згуровський, перший проректор Ю.І.Якименко, проректор з міжнародних зв'язків С.І.Сидоренко, зав. каф. АУТС С.Ф.Теленик, було обговорено напрямки розвитку співпраці і підписано договір про створення в НТУУ «КПІ» спільного ННЦ НТУУ «КПІ» – NetCracker як структурного підрозділу університету на базі існуючого ННЦ.

У новому центрі планується навчання студентів, підвищення кваліфікації викладачів,

проведення семінарів, виконання спільних наукових та дослідно-конструкторських робіт, проведення конкурсів наукових робіт аспірантів і магістрів.

Инф. «КПІ»

М.З.Згуровський і В.В.Терент'єв

ВІЗИТ КОРЕЙСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ

14 жовтня 2009 року НТУУ «КПІ» відвідала делегація Сеульського університету (Республіка Корея) на чолі з першим проректором паном Б'юн-Чул Кім.

Делегація мала зустріч з керівниками університету, в якій взяли участь: Ю.І.Якименко – перший проректор, Г.Б.Варламов – проректор з навчально-виховної роботи, Б.А.Циганок – начальник управління міжнародних зв'язків, Н.С.Саєнко – декан ФЛ, В.Б.Максименко – декан ММІФ, проф. Ю.В.Каракай – завідувач кафедри менеджменту, народний депутат України; Т.В.Ковалюк – директор Українсько-корейського центру (УКЦ) та ін.

Ю.І.Якименко провів презентацію НТУУ «КПІ» та поінформував гостей про початок діяльності УКЦ і реалізацію програми подвійного диплома з Корейським інститутом науки та технологій (Korea Institute of Science and Technology).

У ході зустрічі було обговорено широке коло питань майбутньої співпраці між НТУУ «КПІ» й Сеульським університетом та визначено найближчі її напрями, а саме: обмін студентами за магістерськими програмами, участь корейських представників у проведенні літньої школи в НТУУ «КПІ» та предметних олімпіадах; науковий обмін через Науковий парк «Київська політехніка» тощо.

На закінчення сторони ще раз підтвердили свою зацікавленість у двосторонньому співробітництві. Зокрема, діяльність УКЦ має стати пілотним проектом для міждержавної співпраці з передачі корейського досвіду і знань у галузі сучасних інформаційних технологій студентам і аспірантам НТУУ «КПІ», розширення співпраці науково-освітніх сфер України та Кореї шляхом розробки навчальних програм і навчальних матеріалів та ін.

Инф «КПІ»

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 **Подвиг незгасний**

.....
Міжнародна співпраця

2 **Студентська звітно-виборча конференція**

.....
Іменні стипендіати з ІЕЕ

.....
На шляху до інноваційної економіки

.....
Експертна рада з навчальних видань

3 **Польська сторінка**

4 **До 240-річчя від дня народження І.Котляревського**

.....
Світ очима дітей

.....
Відеоанонс

.....
Увага, конкурс!

Студентська звітно-виборча конференція

15 жовтня 2009 р. в ЦКМ відбулася звітно-виборча конференція студентів НТУУ «КПІ», у якій взяли участь 340 делегатів з 416 обраних від факультетів. Були присутні представники адміністрації НТУУ «КПІ», Студентської ради міста Києва, Національного студентського союзу та ряду ВНЗ міста Києва.

Зі звітом про роботу Студентської ради НТУУ «КПІ» виступив Олександр Рошин. Роботу очолюваною ним ради було визнано задовільною.

Далі кандидати на пост голови – Ілля Кубасов (студент 5-го курсу ІТС) і Олег Десятов (студент 4-го курсу ФЕА) – представили свої програми і відповіли на запитання делегатів.

Після таємного голосування перед делегатами виступив проректор з навчально-виховної роботи Г.Б.Варламов, який дав свою оцінку роботі Студентської ради та висловив власну думку щодо пріоритетів її подальшої діяльності.

За підсумками голосування головою Студентської ради НТУУ «КПІ» став Олег Десятов. Вітаємо його з перемогою та бажаємо плідної роботи на благо студентів славетного КПІ.

Інф. «КПІ»

Прагнення вперед — ось мета життя

Ця розповідь про людей, які не просто обрали свій шлях, визначили мету, а й досягли того, про що мріяли... Тож зустрічайте. Лідери – студенти ІЕЕ! Так, лідери, бо бажання бути першим, вміння подолати перешкоди, прорватися крізь терні до зірок об'єднують цих студентів. А ще всі вони іменні стипендіати. Ігор Піщенко та Мілена Малькова – стипендіати ректора КПІ, Інна Матвійко, Віта Черевач, Ярослав Рубан, Іван Пирог, Марія Якименко та Анастасія Костюк-Рой – отримують стипендію ім. В.М.Винославського.

В.М.Винославський – засновник національної школи з електропостачання гірничих підприємств – довгий час був деканом гірничого факультету КПІ. Багато праці і душі вклав він у становлення й розвиток Інституту енергозбереження та енергоменеджменту, виховання молоді та студентства.

Ігор Піщенко (гр.ОЕ-41м) мріяв бути не інженером-електриком, а космонавтом чи хоча б пілотом літака. Мабуть, як і більшість хлопців. Але дитинство скінчилося і він зацікавився електрикою. На перших курсах відчувалося велике навантаження,

вдома та нестача часу. Але згодом відчув, що все це загартовує характер, готує до самостійного життя. Хлопець неодноразово займав призові місця в різних предметних олімпіадах, брав активну участь у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, присвячених проблемам енергозбереження. Кілька з його робіт опубліковані в наукових журналах. Ігор двічі був лауреатом конкурсу «Молодь енергетики України» (2008, 2009 рр.). Зараз найважливішим у житті вважає родину та друзів. Плани на майбутнє – знайти достойну роботу. Головне, на його думку, не зупинятися на досягнутому: ставити нові цілі, пізнавати незвідане.

Мілена Малькова (гр.ОЗ-41м) хотіла стати лікарем, піклуватися про

інших. Та згодом зрозуміла, що боїться крові. Захопилась екологією, піклуванням про навколишнє середовище. Найважчим за весь час навчання було скласти екзамен з вищої математики на «5». Займається науковою діяльністю, досліджуючи вплив електромагнітних хвиль на навколишнє середовище. Наставниками в цій роботі є викладачі Н.І.Жукова та М.І.Сергієнко. Мілена вважає, що все в житті повинно бути в гармонії: родина, робота, друзі. У майбутньому бачить себе науковцем, фахівцем у галузі управління екологією.

Інна Матвійко (гр.ОН-42м), як і багато маленьких розумних дівчаток, обирала професію вчителя, але доля зв'язала її з енергетикою. Інна брала участь у науковій конференції студентів

ІЕЕ (2009 р.). Разом із співробітниками лабораторії теплових труб ТЕФ та викладачами кафедри теплотехніки й енергозбереження ІЕЕ готувала доповіді на міжнародні науково-практичні конференції. Опублікувала статтю в журналі «Країна знань» (2008 р.). Вдячна за допомогу викладачам – В.В.Дубровській та В.І.Шклярю. Найважливішим для Інни є підготовка магістерської роботи та отримання

диплома магістра, а в майбутньому – пошук перспективної роботи та створення родини.

Віта Черевач (гр.ОЕ-43м) у школі була відмінницею, мріяла стати вчителькою початкових класів. Закінчила гімназію в м. Кузнецівській із золотою медаллю, та два роки двері обраних університетів зачинялися перед нею. І коли Віта вирішила випробувати свої сили в НТУУ «КПІ», університет прийняв її до лав своїх студентів. Найтяжче було вчитися на третьому курсі, коли в програму почали входити предмети зі спеціальності. Постійно бракувало хоча б однієї додаткової години на добу. Основне для неї на даному етапі – успішне закінчення університету, далі – пошук гарної роботи.

Ярослав Рубан (гр.ОМ-72) змалечку виявляв інтерес до автомобілів, хотів бути водієм. Згодом плани змінилися. Незважаючи на те, що перший курс виявився для нього досить важким, він знайшов час та взяв участь у науково-технічній конференції з програмування, а також з теорії машин і механізмів. Зараз основна мета – вступ до магістратури, отримання необхідних знань для пошуку достойної роботи.

Іван Пирог (гр.ОЗ-62) мріяв стати шеф-кухарем, зараз це залишилось на рівні захоплення. Найважчим виявилось для нього примусити себе не просто вчитися, а добре вчитися. Сьогодні в планах – вступ до магістратури та отримання диплома з відзнакою. А взагалі то, найважливіше для нього – це родина.

Ганна Кибякова, студентка ІЕЕ

Зліва-направо: Ігор Піщенко, Мілена Малькова, Інна Матвійко, Віта Черевач, Ярослав Рубан, Іван Пирог

На шляху до інноваційної економіки

1 жовтня в Національному університеті харчових технологій пройшов Міжнародний круглий стіл «Створення та функціонування інноваційних кластерів», організований МОН України та Німецьким товариством технічного співробітництва. З презентаціями виступили представники МОН України, Мінекономіки України, ВНЗ, інститутів НАН України, Міжнародної фундації сприяння ринку, Української бізнес-асоціації.

Кластер – це група, як правило, географічно локалізованих, взаємопов'язаних виробничих підприємств, закладів інфраструктури, ВНЗ та інших організацій, що взаємодоповнюють один одного на добровільних договірних засадах для досягнення конкретного господарського ефекту та посилюють ринкові конкурентні переваги.

Про важливість розвитку кластерів для європейської економіки свідчить той факт, що в липні 2006 року схвалено «Маніфест кластеризації в країнах Європейського Союзу», а в січні 2008 року у Стокгольмі прийнято «Європейський кластерний меморандум». У вищезазначених нормативно-правових актах ЄС серед прикладів розвитку кластерів у Європі наводяться і позитивний досвід розвитку кластерів у регіонах України (на Поділлі, Поліссі, Прикарпатті та у м. Севастополі).

За підсумками обговорення учасники круглого столу прийняли рекомендації до органів влади, якими пропонують розробити і затвердити концепцію кластеризації економіки України та Державну цільову програму кластеризації економіки України на 2011-2015 роки; включити до навчальних програм ВНЗ вивчення питань теорії і практики кластерної політики як інструменту нарощування конкурентоспроможності економіки країни; сприяти формуванню транскордонних кластерів у регіонах України, що межують з ЄС, країнами СНД і Чорномор'я.

2 жовтня 2009 року у Виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» в рамках Міжнародного форуму «Інноваційний розвиток України – 2009» пройшов круглий стіл «Формування інфраструктури інноваційної діяльності: реалії сьогодення та перспективи розвитку».

На засіданні виступили працівники МОН України, Мінекономіки України, Української асоціації бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів, технопарків, фінансових установ, НТУУ «КПІ» та НАУ. Від нашого університету було представлено презентацію «Інноваційні структури на базі дослідницького університету як складові Національної інноваційної системи», в якій показано досвід створення і функціонування бізнес-інкубатора, технопарку і Наукового парку «Київська політехніка», центру трансферу технологій та менеджменту знань, підготовки магістрів з менеджменту інноваційної діяльності на ФММ (напрями «Менеджмент» і «Специфічні категорії») та фахівців спеціальності «Охорона об'єктів права інтелектуальної власності» у ММІ, можливості наукового парку згідно із Законом України «Про наукові парки» від 25 червня 2009 р. № 1563-IV.

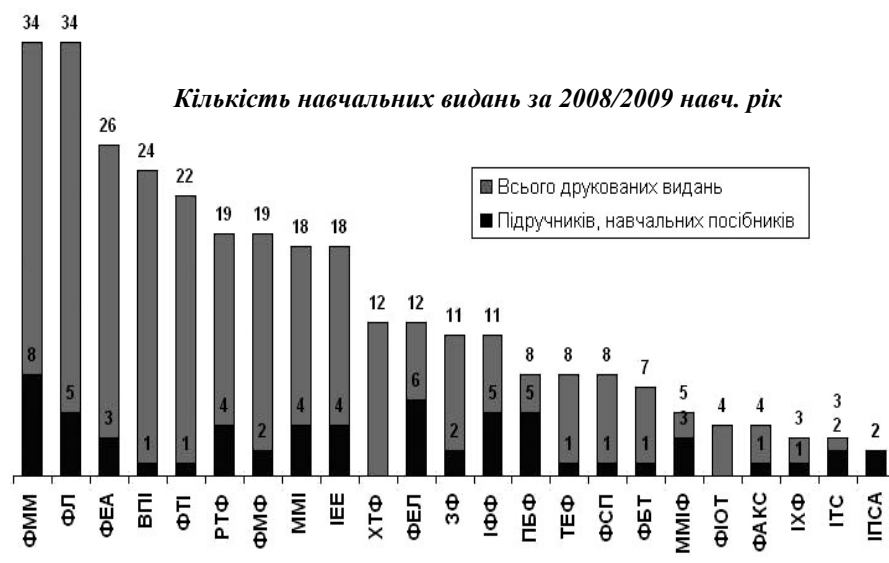
Учасники круглого столу висловлювали пропозиції щодо необхідності створення в Україні сприятливих умов для формування інноваційної інфраструктури та рекомендували органам влади забезпечити виконання положень законодавчих актів та урядових рішень з підтримки інноваційної діяльності, оптимізувати структуру державного управління інноваційними процесами шляхом розмежування повноважень між органами центральної влади; сприяти розвитку інноваційних структур на базі ВНЗ, діяльність яких спрямована на комерціалізацію їхніх наукових розробок; розробити ринковий механізм визначення попиту на інтелектуальний продукт та відповідного задоволення потреб на науково-технологічні розробки.

Сподіваємось, що активність наших науковців у роботі інноваційних структур, створених на базі Київської політехніки, прискорить процес комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, сприятиме покращенню стану економіки держави, переведенню її на шляхи інноваційного розвитку.

В.А.Барбачи, заст. проректора з наукової роботи

Навчальна й навчально-методична література потребує серйозної додруккарської підготовки, зокрема рецензування та експертизи рукописів, їх технічного й літературного редагування.

В нашому університеті відпрацьована чітка послідовність проходження навчальних видань. На початку робота розглядається на засіданні кафедри, далі – на навчально-методичній раді інституту або факультету. Наступний етап – розгляд рукопису на засіданні експертної ради з навчальних видань (ЕРНВ), рекомендації якої затверджуються Методичною радою університету.

ЕРНВ виконує важливу роль у забезпеченні високої якості видань у нашому університеті. До складу ЕРНВ входять висококваліфіковані представники всіх інститутів та факультетів університету, що дає змогу охопити всі напрями і спеціальності, за якими здійснюється підготовка в університеті. Експерти здійснюють експертизу навчальної літератури, представленої підрозділами університету для надання як грифа університету, так і грифа Міністерства освіти і науки України. Засідання ради, на яких експерти доповідають свої висновки, проводяться зазвичай один раз на місяць.

За останні три роки, протягом яких в університеті працює ЕРНВ, було розглянуто майже 800 рукописів, розподіл яких по підрозділах істотно різниться. Кількість робіт, що подаються на експертизу, постійно зростає. Так, у 2008/2009 навчальному році було проведено експертизу 312 рукописів (у 2007/2008 навчальному році – 268), з них 55 – підручники, навчальні та навчально-методичні посібники (див. діаграму 1). На гриф МОН України подається в середньому по три роботи на місяць.

Слід зазначити, що кількість робіт, які подаються на розгляд щомісяця, має неперіодичний характер. Але деякою закономірністю є зростання кількості робіт наприкінці календарного та навчального років.

Навчальні роботи виконуються у трьох видах:

Підвищувати якість видань

– навчальні видання, призначені до друку;
– електронні видання, що подаються до електронного каталогу бібліотеки, доступ до яких здійснюється з мережі університету;

– інформаційні ресурси системи дистанційного навчання, що дає змогу отримувати потрібну інформацію слухачам Українського інституту інформаційних технологій в освіті, який входить до складу НТУУ «КПІ».

З кожним роком все більш затребуваними стають електронні видання, доступ до яких здійснюється з мережі універ-

ситету (до 25% усіх праць). Це пояснюється як обмеженням фінансуванням друкованої навчальної літератури, так і забезпеченням можливості роботи з електронними виданнями в усіх підрозділах університету у в гуртожитках. На жаль, майже половина факультетів та інститутів не розробляє електронні видання (див. діаграму 2).

Зазвичай більше половини навчальних праць, які розглядає ЕРНВ, повертається на доопрацювання, а 2–3 роботи щомісяця – на повторну експертизу. Це не дивно, оскільки значна кількість робіт подається молодими викладачами, і рекомендації досвідчених та авторитетних фахівців для авторів не зайві.

Можна відмітити характерні недоліки робіт: – основна кількість робіт – це методичні вказівки та рекомендації до виконання лабораторних робіт, комп'ютерного практикуму, курсових та дипломних робіт, самостійної роботи, проведення практик тощо. При цьому зміст вказівок та рекомендацій нерідко не відповідає робочій навчальній програмі дисципліни, назві роботи, її обсягу у програмі та рукописі відрізняється;

– методичні вказівки для студентів-заочників іноді не враховують специфіку цієї форми навчання і є механічним копіюванням навчально-методичної літератури для студентів денної форми навчання;

– матеріали з дисципліни в ряді випадків штучно розбиваються на частини, розділи, спеціальності тощо;

– якість оформлення рукописів часто низька;

– рецензії, що надаються на рукописи, іноді не відображають всі потрібні питання, містять помилки. Якість рецензій є особливою важливою, якщо робота надається на гриф МОН України, тому що за наказом міністра освіти всі без винятку рукописи направляються на «закрите» рецензування до фахівців з інших вищих навчальних закладів.

З урахуванням трирічного досвіду роботи ЕРНВ із метою допомоги авторам (укладачам) розроблено «Положення про підготовку навчальних видань та електронних засобів навчального призначення», де викладено основні вимоги до навчально-методичних матеріалів і надається інформація про документи, які розробляються для отримання відповідного грифа, а також форми цих документів.

Рукопис, що отримав гриф «Рекомендовано Методичною радою НТУУ «КПІ», подається до видавничо-поліграфічного комплексу «Політехніка». «Політехніка» з високою якістю виконує повний курс додруккарської підготовки: редагування, верстку, коректуру, зв'язку, правку, сканування та оброблення зображень і формул відповідно до вимог стандартів, узгодження з автором усіх виправлень, присвоєння ISBN, підготовку титульних аркушів відповідно до чинних стандартів.

Наприкінці хочеться відзначити як позитивний результат організації в університеті вищезазначеної системи експертизи навчальної літератури той факт, що протягом останнього року, коли вимоги до навчальної літератури з боку МОН істотно зросли, до рукописів, що надаються університетом на присвоєння грифа МОН України, претензій майже немає.

І.Мікулюнок,

начальник навчально-методичного управління

“БУДЕШ, БАТЬКУ, ПАНУВАТИ, ПОКИ ЖИВУТЬ ЛЮДИ”

Де обіцеє добро в упадку,
Забудь отця, забудь і матку,
Лети повинність ісправлять!

Іван Котляревський.

Іван Котляревський – гордість України. Без нього ми не мали б Тараса Шевченка, а без Шевченка чи ми б існували на світі як нація! Цього літа минає 240 років відтоді, коли в Полтаві 29 серпня за старим стилем, а 9 вересня за новим у родині канцеляриста магістрату Петра Котляревського та його дружини Параски Жуковської з родини козака Решетилівської сотні народився хлопчик, якого назвали Іваном. Йому судилося стати визначним українським письменником, який вперше в Україні через свої твори заговорив з українцями рідною мовою, започаткувавши нову добу в українській літературі.

Олена Пчілка порівнювала Івана Котляревського з першою весняною квіткою, що змарніла землю звеселяє, з найпершою ластівкою, що “весну нам принесла”, з першою зорею, яка “у добу безпросвіту” у небі стиха засіяла. Звертаючись до зачинателя нової української літератури і літературної мови, Олена Пчілка славить свого земляка-полтавця такими словами:

Ти, наче ясна зоряниця,
З’явився в наших небесах
І засвітив надію милу
В сумних опущених очах.
Хвала ж тобі, хвала довична,
Ти – України вірний син!

Хвала і слава немируща
За той щасливий твій почин!

Тодішня Полтава, як згадують біографи І.Котляревського, нараховувала приблизно 8000 мешканців і нагадувала собою село. Це було повітове містечко. Котляревські вважалися дворянами, мали недалеко від Полтави трохи землі, кількох кріпаків, яких згодом письменник відпустив на волю. Часи для нашого народу тоді були не легкі. Україна, приєднана до Росії, повністю втратила свою незалежність. 1764 року було скасовано гетьманство, а 1775 року ліквідовано Запорізьку Січ – останній бастион козацької

вольниці. Козацтво вже більше не мало сили, його старшина здебільшого відцуралася свого народу й мови та перейшла до російських дворян, а просте селянство було перетворено на кріпаків. Права й вільність козаків розтоптали вороги, була темрява – і ніщо не віщувало сонячного ранку. Аж тут темряву в царині суспільно-політичного і освітньо-культурного життя України прорізало яскраве світло – у 1798 році в Санкт-Петербурзі побачили світ три перші частини “Енеїди” Івана Котляревського, канвою для якої послужила “Енеїда” видатного давньоримського поета Публія Вергілія Марона.

«Енеїда» І.Котляревського, – слухаю наголошує літературознавець О.Білецький, – з’явилася в епоху, коли історичні обставини поставили

ли під знак питання майбутнє української мови, а також і всієї української культури. Бути чи не бути українському народові, який втратив останні рештки автономії, який перетворився в малій своїй частині в “малоросійське дворянство”, а в більшій – у кріпаків і все сильніше відчував соціальний і національний гніт царського уряду? Бути! – відповіла на це питання поема Котляревського. А тому з великою пошаною і любов’ю згадуємо ім’я Котляревського, “ім’я людини теплою серця і гострого розуму, людини, що вдихнула душу живу в напісоне тоді українське письменство” (М.Рильський).

Початкову освіту Іван Котляревський здобув у дяка, а з 1780 по 1789 рік навчався у Полтавській духовній семінарії. Вже тоді здібний юнак віршував, а тому його прозвали “рифмачем”. Жив він скромно. Багато читав, відзначався працьовитістю і наполегливістю, мав дар до малювання, розповіді, особливо гумористичної, прекрасно грав на скрипці – цариці музики. З 1789 по 1793 рік працює канцеляристом, а з 1793 по 1796 рік – домашнім учителем в багатих родинах на Полтавщині. Тут він поринає в сти-

лю народної творчості – буває на різних народних забавах, вивчає народні пісні, обряди, звичаї, мову і необхідне занотовує собі, а дець приблизно 1794 року розгортає літературну діяльність.

З 1796 по 1808 рік – Котляревський служить у війську (спочатку в Сіверському карабінерному, а потім – у драгунському полку) і бере участь у Задунайському поході російської армії під час російсько-турецької війни, де виявив героїзм. 1808 року пішов у відставку в чині капітана, з 1810 по 1833 рік – наглядча “Будинок виховання дітей бідних дворян”. А коли у квітні 1812 року французька армія перетнула російський кордон, Котляревський за дорученням генерал-губернатора князя Побанова-Ростовського для боротьби з Наполеоном сформував у Полтаві п’ятий козацький полк. За це його нагородили рангом майора, брильянтовим перснем і щорічною платнею п’ятсот карбованців.

1818 року письменник стає членом харківського “Товариства аматорів красної словесності”, а в 1821 році – почесним членом “Вільного товариства аматорів російської словесності” у Петербурзі, яке було тісно пов’язане з декабристським літературним рухом. Багато уваги приділяє і докладає чимало зусиль для піднесення культурного рівня Полтави, в якій з 1818 по 1821 рік працює директором театру. Тоді знайомиться із знаменитим російським актором Михайлом Щепкіним і бере участь у викупі його з кріпацтва. У 1819 році для цього театру написав славнозвісну п’єсу “Наталка Полтавка”, що, за словами Івана Тобілевича, “стала праматір’ю українського народного театру”, і вів до “Москаль-чарівник”. Обидві п’єси йшли в Полтавському театрі того ж року за участю М.Щепкіна.

З 1827 по 1835 рік І. Котляревський працює також у Полтаві опікуном “богоугодних закладів”. Він всяко намагається полегшити життя знедолених. Таким гуманним, благородним та чуйним змалював Котляревського Шевченко в повісті “Близнець”. До речі, в цій повісті згадується рукописний сатиричний рукописний журнал “Муха”, спрямований проти нікчем-

ності й вульгарщини, який видав Котляревський.

Слава про українського письменника і добру та щедру людину поширювалася далеко за межі України. У нього бували не лише відомі українські діячі науки й культури, а й російські, зокрема М.О.Мельгунов, В.В.Пассек. Дуже цікаві спогади про зустріч з нашим письменником залишив академік Ізмаїл Срезневський.

«Я... зупинився на ‘анку і зітхнув від радості: “Я побачу його! О, хоча б він прийняв мене добре, привітно, хоча б з тисячною часткою того почуття, яке вабить мене до нього!” – згадає про це Срезневський. – Якась жінка років тридцяти запросила мене зайти, повела за собою по снігах, відкрила двері праворуч і ввела у довгу кімнату, теплу і дивну...»

Я зайшов... нікого не було...

Ледве я встиг закінчити мій tour по кімнатці, як у кімнату увійшов досить високий на зріст, худий літній чоловік, у кашеміровому халаті... Це він. Приємна посмішка на обличчі, і рука, простягнена до мене...

– Вибачте, Іване Петровичу, якщо я Вас потурбував. Бути у Вас і засвідчити Вам особисто ту глибоку душевну пошану, яку здавна почував до Вас, – ось одна з небагатьох причин, яка примусила мене скористатися кількома днями дозвілля і поїхати до Полтави... Дозвольте запропонувати Вам першу спробу моїх праць про Україну, яка хоч і не рідна мені, проте любима... – Я подав йому мою “Запорожську старину”.

– А!.. Дуже радий, Ізмаїле Івановичу, знайомству з Вами. Я давно знаю Вас і шкودую, що до цього часу довелося читати тільки одну з книжок Ваших прекрасних праць.

Він поцілував мене, дружньо потиснув руки і провів до канапи. Ми сіли. Розмова швидко зав’язалася. 1835 року через тяжку хворобу (подагра) Іван Котляревський йде у відставку, а 29 жовтня 1838 року о другій годині після півдня (10 листопада за новим стилем) відпало його земне життя, яке перейшло у

вічність. Похований великий українець у Полтаві.

Похорон І. Котляревського був велелюдним. Очевидці згадують: “Смерть його викликала сльози у друзів і в усіх, хто знав його... Віддаючи останню шану померлому, на похороні біля труни були вихованці закладу, яким 25 років керував покійний. Спонукані чистими почуттями і дружною до покійника, деякі громадяни Полтави взяли участь у вітраті, на похорон була запрошена воєнна музика. Незважаючи на дощову погоду, багато чиновників усіх відомств і цілі юрби народу проводжали до моголи свого достойного співгромадянина. Почуття невимов-

Будинок-музей І.Котляревського

ної втрати було загальним не для самих тільки друзів його, а й для всіх жителів рідного йому міста. На південній частині полтавського кладовища, недалеко від дороги, яка веде на Кобилляки, за розпорядженням самого Котляревського, похований він під кронами розлогої тополі...»

Фізично І. Котляревського немає серед нас. Та є його твори.

Тарас Шевченко в поезії “На вічну пам’ять Котляревському” називає його українським соловейком, сизим орлом, співцем України, котрий “Всю славу козацьку за словом єдиним Переніс в убогу хату сироти.”

І він пророкує Котляревському вічну славу:

Будеш, батьку, панувати,
Поки живуть люди,
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть.

Михайло Гуць, культуролог

Світ очима наших дітей

Сьогодні на сторінках нашої газети започатковується нова рубрика “Світ очима наших дітей”, у якій висвітлюватиметься творчість дітей та онуків професорсько-викладацького складу, спіробітників, аспірантів і студентів Київської політехніки.

Нещодавно виповнилося 100 років з дня заснування Київського зоопарку. У насиченій та цікавій програмі святкування ювілейної дати 17 жовтня були передбачені конкурси дитячої творчості. Активну участь у цих конкурсах брали школярі Початкової школи «Майбутнє Політехна» Політехнічного ліцею НТУУ «КПІ».

У номінації «Кращий фотозвіт» перше місце посів ліцеїст групи ПШ-72 Анатолій Войтко, син доцента факультету менеджменту та маркетингу. Колективна робота учнів третій класів (групи ПШ-71,

ПШ-72) – колаж «Екскурсія до зоопарку» – також зайняла перше місце. За активну участь у конкурсі адміністрація зоопарку запросила дітей відвідати зоопарк у ювілейний день, урочисто нагородила переможців. Діти брали участь у різноманітних заходах, конкурсах, «поспілкувалися» з тваринами, отримали позитивні емоції від сонячного дня.

Наснаги Вам, наші діти, майбутнє Політеху! Ось деякі витяги з творів, які учні написали після екскурсії.

«Одного сонячного дня у суботу ми поїхали до зоопарку. З нами були діти з іншої групи. Нас запросили до зоопарку безкоштовно тому, що наші учні виграли у конкурсі «Наш улюблений зоопарк».

Із зоологічного парку мені більше всього сподобалися конкурси, тварини та птахи. Із конкурсів мені більш сподобався конкурс «Кращий фотозвіт». Там було багато цікавих фотографій. Ще там висіли чудові малюнки тварин».

«Спочатку наш клас отримав нагороду. Потім ми брали участь у конкурсах. А потім пішли дивитися на тварин. Гарно провели час».

«Мені із тварин більш всього сподобалися слони, зубри, бегемот, жирафи. Але там не було ведмедів тому, що вони впали у зимову сплячку. А з птахів мені сподобалися фламінго, лебеді і орли».

«Спочатку ми були разом. Нам вручили нагороди. Потім ми пішли гуляти по зоопарку з батьками. Учні попрямували у той бік, де їм було цікаво. Я пішов дивитися жирафа. Ще я бачив крокодилів».

С.Вовк

Фото Анатолія Войтка

ОГОЛОШЕННЯ

ПРАКТИЧНА ГІДРОДИНАМІКА

Гідродинаміка в хімічній апаратурі

Фільм розповідає про режими руху рідин, методи розрахунку втрат енергії, лінійних та місцевих опорів. Пояснюється залежність тиску від витoku рідин крізь отвори, насадки та водозливи.

Застосування гідроприводу в технологічних машинах

У фільмі демонструються машини, у яких застосовується гідропривод, пояснюються принципи його роботи та методи керування ним.

Фільми підготовлено на основі кіноархіву відділу технічних засобів навчання НТУУ «КПІ»
Фільми знаходяться в мережі за адресою: <http://inform.ntu-kpi.kiev.ua/video>
Навчальна телестудія відділу технічних засобів навчання: <http://inform.ntu-kpi.kiev.ua>;
тел.: 8 (044) 241-76-76

Газорідинні течії в елементах насосів
Фільм розповідає про поведінку газорідинних течій у найпростіших елементах проточної частини насоса.

Гідравліка водопропускних трубчастих споруд

Демонструються види водопропускних трубчастих споруд, режими їх роботи, умови проходження води через такі споруди.

Посидуючі та водобійні споруди

Демонструються схеми одноступінчастих та багатоступінчастих перепадів і рух води ними.

● КОНКУРС ● КОНКУРС ● КОНКУРС ●

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення посади завідувача кафедри (доктор наук, професор) – лазерної техніки та фізико-технічних технологій
на заміщення посади старшого викладача (кандидат наук), яка буде вакантною з 02 січня 2010 року по інституту, кафедрі:
Видавничо-поліграфічний інститут

Кафедра графіки
ст. викладачів – 1

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.
Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімната 114.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@users.ntu-kpi.kiev.ua
☎ гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп’ютерна верстка
Л.М.КОТОВСЬКА

Комп’ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4
Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.